

РОЗВИТОК НАУКОВОЇ ТА ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

Коваль Ю.О.

ПАО "ШРБУ 33", начальник виробничо-технічного відділу

Шапошніков В.Ю., студент, Д-61-20, rp@khadi.kharkov.ua

Бугрим Є.Ю., студент ДГ-41-18, rp@khadi.kharkov.ua

Терновой Н.О. студент ДГ-26Т1-20, rp@khadi.kharkov.ua

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Наукова та інноваційна робота студентів спрямована на розвиток у майбутніх фахівців здібностей до пошукової, дослідницької діяльності, до творчого розв'язання навчальних завдань в університеті, а також формування умінь і навичок застосування дослідницьких методів для розв'язання практичних питань на виробництві. Однією з провідних вимог до студентів є всебічний розвиток їх творчих здібностей та дослідницьких умінь [1].

В умовах активної творчої пізнавальної діяльності студентів наукові роботи все більше набувають характеру дослідницького пошуку. Студенти виконують творчі завдання: підготовка доповідей, рефератів, звітів по дослідженням, написання критичних статей і магістерських дипломних робіт.

Узагальнені в роботі результати проведених її автором досліджень повинні відповідати одній з таких вимог: отримання науково-обґрунтованих спостережень і висновків, які мають теоретичне і практичне значення, дають можливість аргументовано вирішувати певне конкретне завдання; отримання

нових науково обґрунтованих або експериментальних результатів, які є важливими для певної галузі науки .

Можна виділити два рівні досліджень: емпіричний і теоретичний. На першому рівні встановлюють нові наукові факти і на основі їх узагальнення формулюють емпіричні закономірності. На другому рівні формулюються основні, загальні закономірності, що дозволяють пояснити раніше відкриті факти, а також передбачити факти і явища, що відбудуться у майбутньому. Емпіричне дослідження націлене безпосередньо на певний об'єкт, явище, процес або закономірність і спирається на дані спостереження та експерименти.

Теоретичне дослідження пов'язане з удосконаленням та розвитком понятійного апарату і націлене на різнобічне пізнання об'єктивної дійсності разом з її суттєвими зв'язками й закономірностями. До теоретичних методів дослідження відносяться аналіз та синтез, індукція та дедукція, логічні методи (порівняння, аналогія, класифікація), а також методи моделювання.

Слід зауважити, що експериментально-емпіричний та теоретичний рівні взаємопов'язані між собою. Теоретичні методи дослідження передбачають глибокий аналіз фактичного матеріалу, абстрагування від усього другорядного, розкриття суттєвих закономірностей процесу, явищ, пояснення зовнішнього внутрішнім тощо. Емпіричні методи передбачають дослідження на рівні явищ, теоретичні – на рівні їх сутності.

Лише спираючись на теоретичні методи дослідження, можна побудувати адекватну об'єктивну інтерпретацію накопичених фактів. Будь-яке явище слід розглядати з позицій його впливу на загальний результат роботи у зв'язку з іншими явищами. Застосування аналітичних методів дослідження дає можливість у кожному явищі виділити й розглянути окремі його сторони, ознаки, особливості, властивості. Аналіз допомагає розібратися з найскладнішими явищами: відокремити різнорідні факти, зіставити їх, виділити типові. Таким чином створюється стратегія дослідження, яка передбачає певне чергування як емпіричних, так і теоретичних методів.

До необхідних індивідуально-творчих якостей майбутнього дослідника можна віднести наступні. Креативність мислення, тобто здатність продукувати нові ідеї, гіпотези, способи вираження проблемних задач. Інтуїцію – пряме бачення суті речей, знаходження правильного вирішення проблеми без усвідомлення шляхів і способів досягнення. Творчу уяву – самостійне створення нових образів, які реалізуються в оригінальних і цінних результатах діяльності. Дивергентність мислення, тобто альтернативність, здатність запропонувати декілька підходів до розв'язання задачі та міняти їх, бачити проблеми, об'єкти в різних ракурсах. Оригінальність мислення, тобто своєрідність якостей розуму, способу розумової діяльності, здатність створювати думки, що відрізняються від загально прийнятих поглядів. Асоціативність мислення, а саме здатність використовувати асоціації, в тому числі аналогії, а також віддаленість асоціацій. Інтелектуальну активність –

інтегральний пізнавально-мотиваційний показник рівня розвитку творчої особистості, що базується на інтелектуальній ініціативі [2].

Результати досліджень мають бути апробованими у вигляді публікацій в періодичних виданнях та наукових збірниках, доповідях на наукових або науково-практичних конференціях тощо.. Доцільно брати теми наукових досліджень, замовлені виробництвом, у цьому випадку результати студентської наукової творчості можуть бути рекомендовані для використання безпосередньо на практиці [3].

Література

1. Гулай О.І., Шемет В.Я. Використання наукових досліджень у навчальному процесі. Проблеми модернізації змісту і організації освіти. Матеріали міжнародної науково-методичної конференції. Харків: ХНАДУ, 2014. С. 109-113.

2. Скороход Г.І. Методика викладання фахових дисциплін у вищій школі: Посібник для магістрів. Дніпро: ДНУ, 2009. 64с.

3. Долбін О.В., Нефьодов Л.І., Петренко Ю.А. Психологія управління магістерськими роботами. *Сучасні технології підготовки фахівців в умовах подальшого розвитку вищої освіти України. Матеріали міжнародної науково-методичної конференції.* Харків: ХНАДУ, 2010. С. 46-48.